

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 23Tos/146/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121011207
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Samaš
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3121011207.2

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Samaša a sudcov JUDr. Jozefa Janíka a JUDr. Beáty Javorkovej, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 10. januára 2022 prejednal sťažnosti riaditeľa Nemocnice pre obvinených a odsúdených a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Trenčín a odsúdeného

X. U.,

nar. XX.X.XXXX v O., trvale bytom V., T. č. XXXX/X, t. č. vo výkone trestu odňatia slobody v Nemocnici pre obvinených a odsúdených a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Trenčín,

ktorú podali proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín, sp. zn. 2Pp/43/2021 zo dňa 11.11.2021 a takto jednomyselne

rozhodol:

Podľa § 194 ods. 1 písm. b) Tr. por. sa uznesenie súdu prvého stupňa zrušuje v celom rozsahu a súdu prvého stupňa sa ukladá, aby vo veci znovu konal a rozhodol.

odôvodnenie:

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 5T/123/2014 zo dňa 31.5.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 2To/4/2017 zo dňa 14.3.2019 bol X. U. odsúdený pre pokračovací trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 Tr. zák. účinného do 31.12.2005 k trestu odňatia slobody na 5 rokov, pre výkon ktorého trestu bol zaradený do 1. nápravno-výchovnej skupiny.

Uznesením súdu prvého stupňa bol podľa § 66 ods. 1 písm. c), ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 415 ods. 1, 2 Tr. por. zamietnutý návrh riaditeľa príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody na podmienené prepustenie odsúdeného X. U..

Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote sťažnosti jednak odsúdený, ktorú zhlásil do zápisnice o verejnom zasadnutí ihneď po vyhlásení uznesenia, ako aj navrhovateľ, ktorý sťažnosť podal písomne.

Odsúdený v následných písomných dôvodoch sťažnosti jednak požiadal o spravodlivý súdny proces a o objektívne a nestranné posúdenie jeho veci. K udeleným pochvalám uviedol, že tieto sa týkajú výkonu trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou - Trnava. K riadnemu životu uviedol, že za 32 mesiacov vo výkone trestu odňatia slobody nemá žiadny negatívny zápis a k súdom prvého stupňa uvádzanej náhrade škody uviedol, že vo výkone trestu odňatia slobody nemá takú možnosť. Jeho spoločníci môžu konať samostatne (zakladateľská zmluva), obchodné záležitosti sú však pozastavené a budú riešené možnosťami odsúdeného po zmene výkonu trestu na náramok. Odsúdený požiadal o nové opätovné prejednanie žiadosti.

Riaditeľ príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody ako navrhovateľ v písomnej sťažnosti uviedol, že z doterajšieho priebehu výkonu trestu odsúdeného vyplýva jednak jeho polepšenie, ako aj záujem na bezprostrednom zaradení sa do spoločnosti. Predmetný návrh na podmienené prepustenie odsúdeného bol podaný vzhľadom na jeho dostatočné výsledky vo výkone trestu odňatia slobody, a to nielen v pracovnej oblasti. Navrhovateľ tiež v závere uviedol, že lehota na podanie návrhu bola v súlade s § 60 ods. 1 písm. c) Tr. zák. dodržaná.

Krajský súd na neverejnom zasadnutí podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie, ktoré tomuto výroku predchádzalo a dospel k záveru, že sťažnosti sú dôvodné.

Senát nadriadeného súdu sa nestotožnil s procesným postupom súdu prvého stupňa, ktorý v prejednávanej veci nezohľadnil osobitosti rozhodovania o podmienenom prepustení v prípade, ak sa rozhoduje o návrhu riaditeľa príslušného ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Z ustanovenia § 415 ods. 2 Tr. por. v prípade tam uvedenom možno rozhodovať len na návrh riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „riaditeľ“), kde odsúdený vykonáva trest odňatia slobody. Z uvedeného potom vyplýva, že riaditeľ sa po podaní takéhoto návrhu stáva v konaní pred súdom stranou v konaní so všetkými z toho vyplývajúcimi právami rovnako, ako sú stranami v tomto konaní odsúdený a prokurátor. Z obsahu zvukového záznamu verejného zasadnutia, ako aj zápisnice o verejnom zasadnutí (č. I. 34, 35) vyplýva, že prítomný „zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody“ „vystupoval“ na verejnom zasadnutí v rozsahu, ako tomu spravidla býva pri prejednávaní návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie, t. j. ako „súčasť“ vykonávaného dokazovania. Predovšetkým z obsahu zvukového záznamu ani z obsahu zápisnice (ani obsahu spisu) vôbec nevyplýva, že by na verejnom zasadnutí prítomný „zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody“ mal písomné poverenie, aby zastupoval na tomto verejnom zasadnutí riaditeľa ako navrhovateľa. Taktiež u navrhovateľa nebolo predsedníčkou senátu zistené zachovanie lehoty na prípravu verejného zasadnutia. Tieto pochybenia sa potom premietli aj do toho, že predsedníčka senátu neumožnila navrhovateľovi predniesť ani konečný návrh a neumožnila sa vyjadriť navrhovateľovi ani k opravnému prostriedku po vyhlásení uznesenia a po poučení o opravných prostriedkoch.

Vyššie uvedené porušenie práv navrhovateľa sú pritom takého charakteru, že sú prakticky obdobné, ako keby došlo k porušeniu práv na obhajobu u odsúdeného.

Ďalej sa senát nadriadeného súdu nestotožnil ani s hodnotením niektorých skutočností, ktoré v konečnom dôsledku viedli súd prvého stupňa k zamietnutiu návrhu riaditeľa na podmienené prepustenie odsúdeného X. U. z výkonu trestu odňatia slobody.

Predsedníčka senátu v ústnom odôvodnení rozhodnutia senátu, ako aj v písomnom odôvodnení uznesenia opakovane „významne“ uvádzala, že odsúdený ku dňu podania návrhu riaditeľa nemal vykonanú ani polovicu uloženého trestu odňatia slobody. Z tohto odôvodnenia rozhodnutia pritom vyplýva, že túto skutočnosť tiež hodnotil súd prvého stupňa v neprospech odsúdeného. Z obsahu trestného spisu pritom bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že riaditeľ pri podávaní návrhu dodržal lehotu jednej polovice vykonaného trestu odňatia slobody (§ 66 ods. 1 písm. c) Tr. zák., § 415 ods. 2 Tr. por.), ako formálnej podmienky na podanie návrhu a na podmienené prepustenie odsúdeného. Odsúdený vykonal polovicu uloženého trestu odňatia slobody dňa 11.10.2021 (uložený trest odňatia slobody vo výmere 5 rokov odsúdený nastúpil dňa 11.4.2019), pričom riaditeľ podal návrh na súd dňa 12.10.2021 (podané na súde osobne).

Zároveň sa senát nadriadeného súdu nestotožnil s úvahami súdu prvého stupňa, ktorý použitie ustanovení o podmienenom prepustení osôb odsúdených za zločin po výkone jednej polovice uloženého trestu odňatia slobody v prejednávanej veci považoval za „predčasnú“, okrem iného aj z toho dôvodu, že odsúdený vykonal trest odňatia slobody ku dňu rozhodovania len v nepatrnej časti nad polovicu. Pri hodnotení splnenia vyššie uvedenej formálnej podmienky je táto úvaha irelevantná.

Rovnako ustanovenie § 66 ods. 1 písm. c) Tr. zák. a § 415 ods. 2 Tr. por. používajú pojem „zločin“ bez toho, aby sa tento pojem definovaný v § 11 ods. 1, 2 Tr. zák. „rozlišoval“ podľa formy zavinenia, ako to uviedol v písomnom odôvodnení súd prvého stupňa. V § 66 ods. 2 Tr. zák. sa síce ukladá súdom pri rozhodovaní o podmienenom prepustení prihliadať aj na povahu spáchaného trestného činu, splnenie

materiálnych podmienok pre podmiennečné prepustenie však primárne vyplýva z ustanovenia § 66 ods. 1 Tr. zák., týkajúce sa „priebehu“ výkonu trestu odňatia slobody a prognózy vedenia riadneho života. Najmä u osôb, ktoré sú prvýkrát vo výkone trestu odňatia slobody, kde nie sú negatívne skúsenosti s naplnením účelu výkonu trestu odňatia slobody, sú pritom možnosti dovŕšenia účelu výkonu trestu odňatia slobody na slobode po podmiennečnom prepustení posudzované „zmierlivejšie“ v prospech odsúdených.

K hodnoteniu trestnej činnosti odsúdeného súdom prvého stupňa pri rozhodovaní o podmiennečnom prepustení ako „obzvlášť závažnej trestnej činnosti“, a to v neprospech odsúdeného, senát nadriadeného súdu pripomína, že ani súdy konajúce vo veci samej nehodnotili trestnú činnosť ako „obzvlášť závažnú“, keď odsúdenému bol uložený trest odňatia slobody v sadzbe odňatia slobody uvedenej pri § 250 ods. 5 Tr. zák. účinného v čase spáchania trestnej činnosti, v rozpätí 5 až 12 rokov na samej dolnej hranici tejto trestnej sadzby. Takúto výmeru trestu odňatia slobody by pôvodne vo veci konajúce súdy, ktoré boli podrobne oboznámené s obsahom trestného spisu, by nepochybne neurčili, ak by spáchanú trestnú činnosť obžalovaného podľa § 250 ods. 5 Tr. zák. považovali oproti obdobne prejednávaným prípadom za „zvlášť závažnú“. Pre tento názor senátu nadriadeného súdu napokon svedčí aj skutková úvaha v odsudzujúcom rozsudku súdu prvého stupňa, keď v odôvodnení odsudzujúceho rozsudku (str. 26 prvý odstavec) je uvedené, že: „...obvinený sa minimálnou aktivitou snažil vzbudiť u poškodených dôveru...“.

Napokon sa senát nadriadeného súdu nestotožnil ani s názorom súdu prvého stupňa „o neochote“ odsúdeného uhradiť spôsobenú škodu. Je síce faktom, že odsúdený zatiaľ vo výkone trestu neurobil úkony smerujúce k náhrade škody. Nebolo však preukázané, že by odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody bol vôbec „spôsobilý“ započatť s náhradou škody, ktorá podľa rozsudku súdu prvého stupňa len podľa uloženej povinnosti odsúdenému podľa § 287 ods. 1 Tr. por. predstavuje v úhrne takmer 300.000 €. Práve naopak povinnosť na „náhradu škody“, ako súčasť dovŕšenia nápravy odsúdeného, môže byť tomuto uložená práve pri podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody.

Z takto rozvedených dôvodov rozhodol nadriadený súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia. V novom konaní bude musieť súd prvého stupňa konať jednak bez prietáhov pri odstránení vyššie uvedených procesných väd najmä pri uskutočnení verejného zasadnutia. Súčasne pri hodnotení splnenia podmienok na rozhodnutie o podmiennečnom prepustení bude musieť súd prvého stupňa svoje vyššie uvedené skutkové a právne úvahy dať do súladu s obsahom trestného spisu pri zohľadnení aj vyššie uvedených výhrad senátu nadriadeného súdu.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu zákon nepripúšťa žiadny ďalší riadny opravný prostriedok.